

Informācija plašsaziņas līdzekļiem

Rīgā, 2009.gada 12.maijā

Latvijā nelegālās programmatūras izmantošana saglabājas 56% robežās

Datorprogrammu pirātisms Latvijā 2008.gadā saglabājies 56% apmērā, tāpat kā 2007.gadā. Pusē no pētījumā iekļautajām 110 valstīm pirātisma līmenis ir krities, bet 15% valstu - audzis. Pirātisma radītie zaudējumi Latvijas IT industrijai sasniedz 15 miljonus latu 2008.gadā.

Šie ir 6. gadskārtējā vispasaules programmatūras pirātisma pētījuma dati, ko šodien publisko *Business Software Alliance* (BSA), starptautiskā programmatūras industrijas asociācija. Pētījumā tika iekļautas 110 valstis un to veica IDC, informācijas tehnoloģiju (IT) industrijas pasaules vadošais pētījumu un prognožu uzņēmums.

“Šis ziņojums parāda to, ka Latvijā vēl aktīvāk ir jāstrādā, lai turpinātu samazināt datorprogrammu pirātismu,” atzīst Valdis Birkavs, BSA pilnvarotais pārstāvis Latvijā. “Šajos ekonomiskās nestabilitātes laikos jo īpaši ir svarīgi, lai nepalielinātos nelegālās programmatūras izmantošana, kas atstātu negatīvu iespaidu gan uz biznesa vidi, gan patērētāju, gan kopumā uz vietējo un globālo ekonomiku.”

Pirātisma līmenis Latvijā ir svārstījies pāris procentu robežās - 2003.gadā 57%, 2004.gadā pieauga par 1% un sasniedza 58%, 2005.gadā atkal atgriezās 57% robežās. Aktīvā sadarbība ar IT industrijas uzņēmumiem, Valsts policiju un Valsts ieņēmumu dienestu, kā arī plašās sabiedrības informēšanas aktivitātes ir ļāvušas noturēt pirātisma līmeni 56% robežās kopš 2006.gada pat neskatoties uz straujo datorlietotāju skaita pieaugumu.

Datorprogrammu pirātisms atstāj negatīvu ietekmi ne tikai uz IT industrijas ieņēmumiem. IDC pētījums, kas tika publicēts 2008.gada janvārī parāda, ka, samazinoties programmatūras pirātismam kaut vai par 10%, tiktu radītas 2000 jaunas darba vietas, ekonomiskajai izaugsmei papildus nāktu klāt 44 miljoni latu, ik gadus nodokļos papildus tiktu samaksāti 5.5 miljoni latu.

Citi būtiskākie pētījuma atklājumi:

- Starp 110 pētījumā iekļautajām valstīm, datorprogrammu pirātisms ir krities 57 valstīs, palicis nemainīgs 36 valstīs un pieaudzis tikai 16 valstīs. Tā kā datoru tirgus visātrāk aug tieši augsta pirātisma līmeņa valstīs, tad pasaulē pirātisma līmenis ir pieaudzis līdz 41% 2008.gadā.
- Centrālās un Austrumeiropas reģionā valstis ar visaugstāko pirātisma līmeni ir Gruzija (95%), Armēnija (92%), Moldova un Azerbaidžāna katrā – 90%. Valstis ar zemāko pirātisma līmeni –

Čehija (38%), Ungārija (42), un Slovākija (43%). Krievijā ir bijis vislielākais progress gada laikā samazinot pirātismu par 5%, kas šobrīd sastāda 68%.

- Attīstības valstīs sastāda 45% no datoru tirgus, bet tikai 20% no programmatūras tirgus. Ja šo valstu programmatūras tirgus būtu vienā līmenī ar datoru tirgu, programmatūras tirgus augtu par 22 miljardiem latu. Ja pirātisms samazinātos tikai par 1%, tas dotu 10 miljardus latu IT industrijas izaugsmei.
- Pieaugot interneta pieejamībai pieaugs arī pieeja pirātiskām programmām. Tuvāko 5 gadu laikā 460 miljoni iedzīvotāju attīstības valstīs iegūs piekļuvi internetam. Lielākais pieaugums būs tieši patērētāju un mazā biznesa sektorā, kur parasti ir augstāks pirātisma līmenis nekā vidējā un lielajā biznesā un valsts sektorā.

Globālā ekonomiskā recesija atstāj dalītu iespaidu uz programmatūras pirātismu, atzīst John Gantz, Galvenais izpētes vadītājs, IDC, norādot, ka patērētāji ar zemāku pirktspējas līmeni retāk mainīs datorus, kas var radīt pirātisma pieaugumu, jo vecos datoros biežāk ir sastopama nelegāla programmatūra. No otras puses pieaug zemo centu *netbook*, uz kuriem jau ir preinstalēta legāla programmatūra, pārdošana, kā arī aizvien vairāk uzņēmumu izmanto programmatūras auditu / resursu vadību, lai samazinātu IT izmaksas.

“Jebkurā gadījumā programmatūras izmaksas ir tikai viena daļa, kas veicina pirātismu,” norāda Gantz . “Ekonomiskā krīze veiks savu ietekmi, daļā negatīvu, daļā – pozitīvu, pagaidām neko nevar precīzāk minēt, jo bez krīzes ir daudz citu faktoru, kas palielina vai samazina pirātisma līmeni, tāpēc ir jāgaida 2009.gada dati.”

BSA iestājas par pieciem punktiem, kas samazina datorprogrammu pirātismu un dod ekonomiskos ieguvumus::

- Veicināt sabiedrības izpratnes līmeni par intelektuālā īpašuma vērtību un riskiem, kādi rodas, izmantojot nelegālo programmatūru;
- Pielāgot normatīvo aktu bāzi autortiesību jomā, ieviešot Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (World Intellectual Property Organisation (WIPO)) prasības, lai sekmīgāk un efektīvāk būtu iespējams vērsties pret digitālo un interneta pirātismu;
- Radīt spēcīgus mehānismus intelektuālā īpašuma aizsardzībai, kā no pieprasa Pasaules tirdzniecības organizācijas TRIPS (WTO Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights Agreement) nolīgums, ieskaitot stingrus pret pirātisma likumus;
- Valdībai jāvelta nozīmīgi resursi problēmas risināšanai, ieskaitot spēcīgu tiesību aizsardzības nodalījumu, starptautisko sadarbību, kā arī nepārtrauktu policijas darbinieku, prokuroru un tiesnešu izglītošanu;
- Valsts sektoram jārāda piemērs privātajam sektoram, izmantojot tikai legālu programmatūru un ieviešot programmatūras resursu vadības procesus.

Pētījumā ir iekļautas 110 valstis un to veica IDC, informācijas tehnoloģiju (IT) industrijas pasaulē vadošais pētījumu un prognožu uzņēmums. Pētījums aptver visu rūpnieciski ražotu datorprogrammu pirātismu uz personālajiem datoriem, tai skaitā galddatoriem un portatīvajiem datoriem. Pētījumā netiek apskatīti citi datorprogrammu veidi kā serveru vai lieldatoru programmatūra. *IDC* izmantoja ražotāju statistiku par piegādāto programmatūru un aparatūru un iesaistīja *IDC* analītiķus vairāk nekā 60 valstīs, lai pārbaudītu datorpirātisma tendences.

Plašāka informācija un pilns pētījuma teksts: www.bsa.org/globalstudy.

###

Par BSA

Business Software Alliance (BSA) ir vadošā organizācija drošas un likumīgas digitālās pasaules veidošanā. *BSA* ir pasaules programmatūras un datortehnikas industrijas balss sarunās ar valdībām un starptautisko tirgu. *BSA* biedri pārstāv vienu no tām pasaules tautsaimniecības jomām, kurās piedzīvota visstraujākā izaugsme. *BSA* un tās programmas veicina jaunu tehnoloģiju izstrādāšanu. Organizācijas aktivitātēs tiek atbalstīta izglītība un politika, kas veicina autortiesību aizsargāšanu, lielāku drošību virtuālajā vidē, kā arī tirdzniecību un komerciju elektroniskajā vidē. *BSA* biedru vidū ir tādas organizācijas kā Adobe, Apple, Autodesk, Bentley Systems, CA, Cisco Systems, Corel, CyberLink, Dassault Systèmes SolidWorks Corporation, Dell, Embarcadero, HP, IBM, Intel, Intuit, McAfee, Microsoft, Minitab, Quark, Quest Software, Rosetta Stone, SAP, Siemens, Sybase, Symantec, un The MathWorks.

Par IDC

IDC ir vadošais pasaules pētījumu uzņēmums, kas veic tirgus izpēti, sniedz konsultāciju pakalpojumus IT un telekomunikāciju jomā. IDC palīdz IT profesionāļiem, uzņēmumu vadībai un investor kopienai pieņemt uz faktiem balstītus lēmumus tehnoloģiju iegādē un biznesa stratēģiju izstrādē. Vairāk kā 1,000 IDC analītiķu piedāvā globālo, reģionālo un lokālo ekspertīzi par tehnoloģijām un industrijas iespējām un tendencēm vairāk kā 110 pasaules valstīs. Vairāk kā 45 gadus IDC ir piedāvājis stratēģisku ieskatu, lai palīdzētu saviem klientiem sasniegt viņu biznesa mērķus. IDC ir IDG, pasaules vadošā tehnoloģiju, mediju un pētniecības uzņēmuma, filiāle. Vairāk par IDC: www.idc.com.

Papildu informācija: Valdis Birkavs

BSA Latvijas organizācijas valdes priekšsēdētājs

T.29498195

bsa@bsa.lv